

Labklājības ministrija

Horizontālais princips “Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana”

4.3.1.3.pasākums 12.06.2024.

Inese Vilcāne
Sociālās politikas plānošanas un
attīstības departaments

Biežāk pieļautās kļūdas projektu iesniegumos

-
- 1. Nav vai ir neatbilstoši pamatojumi pie HP darbībām**
 - 2. Saturam neatbilstošas HP darbības**
 - 3. Saturam neatbilstoši HP rādītāji**
 - 4. HP rādītājiem nav piesaistītas atbilstošas HP darbības**
 - 5. Projekts neplāno izveidot pielāgotus dzīvokļus**

(1) HP VINPI darbību pamatojums projekta iesniegumā

A

Vai HP darbība izriet no projekta satura un ir saistīta ar projekta konkrēto darbību?

B

**Kādā veidā projekts īstenos HP darbību?
Ko tieši darīs?**

C

Kāds ir apliecinājums tam, ka HP darbība tiek īstenota?

D

Kāds būs ieguvums no HP darbības īstenošanas?

Piemērs pamatojumam

HP specifiskās darbības nosaukums

Fiziska piekļūstamība cilvēkiem ar funkcionālajiem traucējumiem

HP darbības apraksts

tiks nodrošināts, ka konkrētajai videi/objektam/pasākuma norises vietai ir iespēja fiziski piekļūt un to izmantot cilvēkiem ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem gan kā pasākuma skatītājiem, gan kā dalībniekiem

Pamatojums:

Projekts paredz 2 sociālos dzīvokļus pielāgot personām ar invaliditāti, veidojot lielāku vannas istabu ar atbilstošu santehniku, paredzot platākas durvis. Tiks izveidota atsevišķa ieeja ēkā ar pandusu mājās sānu pusē, kas ir tuvāk pielāgotajiem dzīvokļiem. HP darbība veicinās personu ar invaliditāti sociālo iekļaušanu.

Piemērs pamatojumam

HP darbība: Vides pieklūstamības ekspertu konsultācijas

Apraksts: projekta ietvaros tiks nodrošinātas vides pieklūstamības ekspertu konsultācijas, tās paredzot projektēšanas un būvniecības procesā (attiecīgi pievienojot dokumentus, piem. konsultāciju protokolus u.c.)

Pamatojums:

Lai nodrošinātu vides pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, projekta ietvaros tiks piesaistīts vides pieklūstamības eksperts, kurš veiks konsultatīva rakstura apsekošanu trīs atjaunojamajos dzīvokļos, sagatavojot rakstveida ieteikumu. Šī konsultācija notiks pirms plānotajiem būvdarbiem.

Piemērs pamatojumam

HP vispārīgā darbība: Personāla atlase bez diskriminācijas

Nosaukums: Personāla atlase bez diskriminācijas

Apraksts:

projekta vadības un īstenošanas personāla atlase tiks nodrošināta bez jebkādas tiešas vai netiešas diskriminācijas, veicina mazāk pārstāvētā dzimuma piesaisti, personu ar invaliditāti piesaisti un nediskriminē pēc rases, etniskās izcelsmes, dzimuma, vecuma, invaliditātes, reliģiskās, pārliecības, seksuālās orientācijas vai citiem apstākļiem

Pamatojums:

Projekta ieviešanā Saldus novada pašvaldība nodrošinās vienlīdzīgas iespējas darbinieku atlasē, galveno uzmanību pievēršot profesionālajām iemaņām, kvalifikācijai un nediskriminējot iespējas strādāt darbiniekiem dzimuma, invaliditātes, vecuma, etniskās piederības dēļ un citu apstākļu dēļ. Projekta vadības darbības, t.sk. būvsapulces **tiks organizētas pielāgotās telpās arī personām ar īpašām vajadzībām**, nodrošinot nepieciešamo **aprīkojumu iekļūšanai telpās**.

(2) saturam neatbilstošas HP darbības

1. HP VI 5112 a Konsultatīva rakstura pasākumu skaits **par dzimumu līdztiesību, personu ar invaliditāti vienlīdzīgām iespējām, diskriminācijas novēršanu vecuma, etniskās piederības un citu iemeslu dēļ, kā arī par pamattiesību jautājumiem.**

2. tiks nodrošināti konsultatīva rakstura pasākumi par personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju jautājumiem, tostarp piesaistīti eksperti vai nodrošinātas konsultācijas ar nevalstiskajām organizācijām, kas pārstāv personu ar invaliditāti intereses (**piemēram, informatīvo materiālu izstrādes procesā, pakalpojuma sniegšanas telpu vides pieklūstamības novērtēšanai, mērķa grupu uzrunāšanai un sasniegšanai** u.c. (attiecīgi pievienojot dokumentus, piem. konsultāciju protokolus u.c.)

Attiecas uz nemateriālajām investīcijām!

(3) Saturam neatbilstoši HP rādītāji

2.d1. Ēkas atjaunošanas un pārbūves darbi

Plānotie būvdarbi atbilstoši darbu apjomiem - sagatavošanas darbi, demontāžas darbi, pamatu siltināšana, iekšējo sienu, starpsienu un griestu ierīkošana, logu un durvju nomaiņa, balkonu remonts, iekšējie un ārējie apdares darbi, grīdu ieklāšana, jumta nomaiņa, labiekārtošanas darbi, lietusskanalizācijas ierīkošana, siltummezgla ierīkošana, apkures sistēmas ierīkošana, ventilācijas sistēmas ierīkošana, iekšējo ūdensvada un kanalizācijas tīklu ierīkošana, iekšējā elektroapgāde, ārējo ūdensvada un kanalizācijas tīklu ierīkošana.

Piesaistīti neatbilstoši rādītāji:

VINPI_04 Atbalstu saņēmušo sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļauto personu skaits

VINPI_06.1 Personu ar invaliditāti skaits atbalsta saņēmēju vidū

VINPI_06.2 50+ vecuma personu skaits atbalsta saņēmēju vidū

VINPI_06.3 Sieviešu skaits atbalsta saņēmēju vidū

Attiecas uz nemateriālajām investīcijām!

(4) HP rādītājiem piesaistītas neatbilstošas HP specifiskās darbības

VINPI_18: Konsultatīva rakstura pasākumu skaits par būvētās vides, IT risinājumu, IT tehnoloģiju pieklūstamību personām ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem

Neatbilstoša specifiskā HP darbība: tiks nodrošināti konsultatīva rakstura pasākumi par personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju jautājumiem, tostarp piesaistīti eksperti vai nodrošinātas konsultācijas ar nevalstiskajām organizācijām, kas pārstāv personu ar invaliditāti intereses (*attiecas uz nemateriālajām investīcijām*)

Atbilstoša specifiskā HP darbība: projekta ietvaros tiks nodrošinātas vides pieklūstamības ekspertu konsultācijas, tās paredzot projektēšanas un būvniecības procesā (attiecīgi pievienojot dokumentus, piem. konsultāciju protokolus u.c.)

8.3. Specifisko HP darbību piemēri infrastruktūras attīstības projektos

- projekta ietvaros tiks nodrošinātas vides pieklūstamības ekspertu konsultācijas, tās paredzot projektēšanas un būvniecības procesā (attiecīgi pievienojot dokumentus, piem. konsultāciju protokolus u.c.);	VINPI_18
- projektēšanas laikā un pirms objekta nodošanas ekspluatācijā publiskajai infrastruktūrai tiks veikts vides un informācijas pieklūstamības pašnovērtējums, kur iegūto punktu skaits nav zemāks par 8 (LM vides un informācijas pieklūstamības pašnovērtējuma metodika pieejama šeit: https://www.lm.gov.lv/lv/vides-pieklustamibas-pasnovertejums);	VINPI_17
- papildus būvnormatīvā LBN 200-21 noteiktajam, projekta ietvaros tiks īstenotas labās prakses darbības, kas īpaši veicina vides pieklūstamību cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem (LM vadlīnijas “Labās prakses ieteikumi vides pieklūstamības nodrošināšanai papildus LBN 200-21 noteiktajam”. Pieejams šeit: https://www.lm.gov.lv/lv/ieteikumi-ieklausosas-vides-veidosanai;	VINPI_12

**HP VINPI
vadlīnijas***

* <https://www.lm.gov.lv/lv/vadlinijas-horizontala-principa-vienlidziba-ieklausana-nediskriminacija-un-pamattiesibu-ieverosana-istenosanai-un-uzraudzibai-2021-2027>

(5) Projekts neplāno izveidot pielāgotus dzīvokļus

Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija regula (ES) 2021/1060

Dalībvalstis un Komisija veic atbilstošus pasākumus, lai programmu sagatavošanas, īstenošanas uzraudzības, ziņošanas un novērtēšanas laikā novērstu jebkādu **diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, ticības vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ**. Visā programmu sagatavošanas un īstenošanas laikā jo **īpaši ņem vērā pieklūstamības nodrošināšanu personām ar invaliditāti**.

Ministru kabineta noteikumi Nr. 538

4.3.4.1. Pasākuma mērķis ir nodrošināt cilvēka cienīgiem dzīves apstākļiem atbilstoša mājokļa pieejamību sociāli un ekonomiski mazaizsargātām personām un samazināt rindas pašvaldībās šādu mājokļu izīrēšanai.

Nosacījums par pielāgotiem dzīvokļiem

Iesniedz precizētu projekta iesniegumu, kurā:

Projekta iesnieguma sadaļā “Projekta mērķis” sniedz detalizētu izvērtējumu attiecībā uz dzīvokļu skaitu, kuri tiks pielāgoti personām ar funkcionāliem traucējumiem (kustību, redzes, dzirdes). Gadījumā, ja projektā nav iespējams pielāgot vairāk dzīvokļu personām ar funkcionāliem traucējumiem, kā norādīts projekta iesniegumā, **sniegt detalizētu skaidrojumu par iemesliem, norādot tehniskus, ēku koplietošanas telpu pielāgojamības, dzīvokļu atrašanās vietas un citus iemeslus**, kāpēc nevar projektā izveidot vairāk dzīvokļus cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Nosacījuma izpilde – skaidrojums projekta sadaļā «Projekta mērķis»

Tā kā MK noteikumi neparedz, ka projekta īstenošanas rezultātā visi pārbūvētie/atjaunotie dzīvokļi jāpielāgo personām ar invaliditāti vai arī kādas citas specifiskas prasības attiecībā uz vides pieklūstamību, tad, izvērtējot pašvaldības Palīdzības rindā reģistrēto personu vajadzības un specifiku, kā arī pašvaldības dzīvokļa fonda iespējas, tika nolemts veikt atsevišķus pielāgojumus trīs dzīvokļos, paredzot, ka nākotnē varētu tikt pielāgotas arī koplietošanas telpas, piem., kāpņu telpā ierīkoti pacēlāji, vai arī nodrošināti vēl nepieciešamie vides pielāgojumi jau konkrētu personu vajadzībām, ņemot vērā pašvaldības finansiālās iespējas un tā brīža pieprasījumu.

**PALDIES
par Jūsu uzmanību!**

Informācija par horizontālo principu

<https://www.lm.gov.lv/lv/horizontalais-princips-vienlidziba-ieklausana-nediskriminacija-un-pamattiesibu-ieverosana>

inese.vilcane@lm.gov.lv